

ALEXANDER - VON HUMBOLDT

bilgi

Diller

Alexander von Humboldt seyahatlerinde

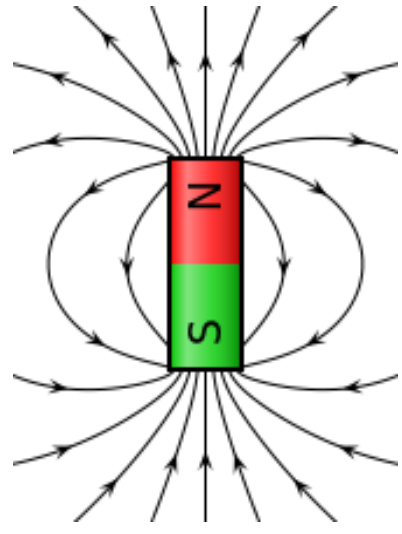
Manyetizma

Humboldt elinde bir harita ve pusulayla dünyayı dolaştı. Bu yüzden

Kuzeyin nerede olduğunu her zaman biliyordu ve yönünü bulabiliyordu. Peki neden her pusulanın ibresi her zaman kuzeyi gösterir?

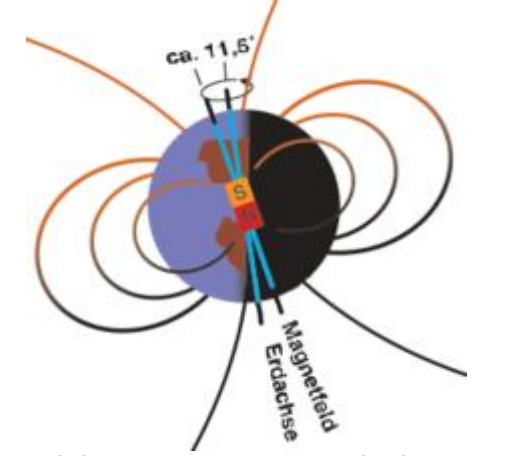
Bunun nedeni sözde manyetizmadır. Dünyamız manyetik bir alanla çevrilidir. Manyetik çekim iki kutupta (kuzey ve güney kutupları) en güçlü, ekvatorunda ise en zayıftır.

1823'te Alexander dünya çapında bir manyetik alan ölçüm istasyonları ağı kurmaya başladı. Bunlardan biri Ölçüm istasyonları Paris'teydi. Demirin manyetik çekimi ölçüm sonuçlarını bozabileceğinden tamamen ahşaptan ve demirsiz olarak inşa edilmiştir. Bu onun dünyanın manyetik alanını neredeyse ideal koşullar altında araştırmasını sağladı.

Şekil: Dünyanın iç çubuk mıknatısı
(Kaynak: Geek3, <https://de.wikipedia.org/wiki/Magnetismus>)

1796 sonbaharında Humboldt, Fichtel Dağları'nda yürüyüşe çıktı. Zell yakınlarındaki Haidberg'de pusulasına baktı ama birdenbire çıldırdı. İbre bir kez daire şeklinde döndü ve artık kuzeyi göstermiyordu. Bunun nedeni ise "serpantinit" adı verilen manyetik özelliğe sahip bir kayaydı. Bu Haidberg'de bulunabilir. Kaya manyetik alanı etkiler ve pusulanın ölçüm sonucunu bozar. Bu gerçeğin Fichtelgebirge'deki en önemli keşiflerinden biri olduğu ortaya çıktı, ancak yürüyüşleri için pek de iyi değildi çünkü Alexander von Humboldt her zaman pusulasına güvenirdi.

Şekil: Dünyanın manyetik alanı
(Kaynak: GFDLHubi, [https://de.wikipedia.org/wiki/Pol_\(yerçekimi\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Pol_(yerçekimi)))

Humboldt'un değerleri

18. yüzyılda Avrupa toplumlarında çeşitli alanlarda çok daha fazla eşitsizlik ve adaletsizlik vardı. Henüz 22 yaşında olan İskender'in Batı Avrupa'yı dolaşarak Paris'e uğraması tam da bu yüzyılda gerçekleşti. Orada kendini Fransız Devrimi'ne kattı. O tarihten bu yana her zaman özgürlük, eşitlik ve kardeşlik ideallerine sadık kaldı.

İskender, Franconia'da bir maden yetkilisi olarak görev yaptığı süre boyunca bu bölgedeki insanlarla şahsen ilgilendi ve böylece yeni keşfettiği ilkelerin peşinden gitmeye devam etti. İnsanlara iş imkanı sağladı, solunum maskeleri ve madenci lambaları gibi kendi icatlarıyla madencilik işlerini daha güvenli hale getirdi ve madencilik yaparken babalarının başına bir kaza gelmesi durumunda dul ve beyaz insanların para alabileceği bir fon (nakit) kurdu. Alexander kendini eğitime de adamıştır. İyi bir eğitimle her gence güvenli bir iş vermek istiyordu. Başka kaynaklardan destek alamadığı için birçok dağ okulu kurdu ve bunları kendi cebinden finanse etti. Bilgisini daha da yaymak için halka açık ücretsiz konferanslar da verdi.

Ona göre tüm insanlar eşitti; kişinin kökeni, ten rengi, dini veya cinsiyeti ne olursa olsun. Ona göre her kişi aynı sayıda haklara sahip olmalı ve eşit muamele görmelidir.